

Valeriu Gafencu

**Îndreptar
la spovedanie**

Ediția a doua
adăugită și revizuită

București
 editura
ORTODOXIA

Cuprins

Valeriu Gafencu (1921-1952) 7

Îndreptar la spovedanie

Ce este păcatul? 23
Ce urmări are păcatul. Răul pricinuit de el 29
Spovedania 31

Cele zece porunci

Porunca întâi 37
Porunca a doua 41
Porunca a treia 43

Porunca a patra și cărti	45
Porunca a cincea	47
Porunca a șasea	53
Porunca a șaptea	55
Porunca a opta	57
Porunca a noua	59
Porunca a zecea	61

Cele șapte păcate de moarte

Mândria	65
Lăcomia	67
Lenea	69
Mânia	71
Zgârcenia	73
Invidia (cearta sau pizma)	75
Desfrânarea (Curvia)	77

ÎNDREPTAR LA SPOVEDANIE

Păcate strigătoare la cer	79
Datorii față de viață sufletească a aproapelui	83
Porunci privitoare la viață trupească a aproapelui	85
Păcate streine	87
Păcate împotriva Duhului Sfânt	89
Cele nouă porunci bisericești	91
Diferite păcate	93
Sfaturi	95
Cugetare foarte folositoare în necazuri	99

Valeriu Gafencu (1921 - 1952)

Valeriu Gafencu s-a născut la 24 ianuarie 1921 în localitatea Sângerei, județul Bălți, în Basarabia. Tatăl său, Vasile Gafencu, a fost deputat în Sfatul Țării Republicii Democratice Moldovenești, adunarea reprezentativă care a votat în 1918 Unirea fostei Basarabii țăriste cu România. După ocuparea Basarabiei de către bolșevici, în iunie 1940, Vasile Gafencu a fost deportat în Siberia și a murit la scurt timp după aceea. Lui Valeriu i-a revenit sarcina de a se îngriji de restul familiei, de mama sa și de cele trei surori.

În toamna anului 1941, Valeriu a fost arestat și condamnat la 25 de ani de muncă silnică. El avea atunci doar 20 de ani și era student în anul 2 al Facultății de Drept și Filosofie din Iași.

Reputatul profesor de Drept Civil, Constantin

Respoangelescu, l-a apărat la proces pe Gafencu, declarând: "Este unul dintre cei mai buni studenți pe care i-am avut de-a lungul întregii mele cariere didactice".

După condamnare, în ianuarie 1942, a ajuns în închisoarea din Aiud. În perioada cât a fost întemnițat la Aiud, între anii 1942-1948, Valeriu s-a alăturat grupului „Misticilor”, format în jurul lui Traian Trifan, Traian Marian, Anghel Papacioc (viitorul Ieromonah Arsenie Papacioc), Marin Naidim, Virgil Maxim, Ioan Ianolide, Aurel Dragodan, Constantin Totea și alții. Alături de ei, va studia în acești ani îndeaproape Scripturile, Filocalia și Patericul. De atmosfera din acest grup este strâns legată nu numai limpezirea și creșterea sufletească a lui Valeriu, ci și închegarea, unui curent de trăire filocalică în lumea temnițelor comuniste. Majoritatea celor care s-au alăturat acestui grup erau tineri, elevi sau studenți.

Sora cea mai mare a lui Valeriu, Valentina, descrie astfel perioada de detenție petrecută de fratele său la Aiud:

"Intrat în închisoare, la început la Aiud, unde era o foarte mare severitate, acel copil, acel student care era

plin de viață se întreba la un moment dat:

„Pentru ce am ajuns eu aici? Pentru ce am fost eu închis? Eram un model, un exemplu pentru ceilalți prin felul de a mă comporta, de a privi viața”.

La Aiud a fost chinuit foarte mult, a fost izolat. În 1942-1943, a fost ținut la așa-zisa zarcă, dezbrăcat, pe ciment și bineînțeles nemâncat. Spunea la un moment dat, când a putut să ne scrie:

„Aș mâncă o pâine cât o vacă de mare!”

Așa de nemâncat era și în chinurile lui striga:

„Mamă, mi-e foame și mi-e frig!”

Bineînțeles că nu putea să fie ajutat de nimeni.

Știți când a început el într-adevăr să credă mult, mult în Hristos și în Dumnezeu? Dacă a văzut că oamenilor nu a putut să-și spună durerea, atunci a început să se roage mult lui Dumnezeu:

„Doamne, dă-mi tăria, dă-mi puterea să rezist!”

Tinerețea este una din cele mai frumoase perioade din viață și ne este greu să ne imaginăm că poți fi Tânăr și fericit fiind închis între zidurile închisorii, dar totuși, în ciuda suferințelor, Valeriu

Resp Gafencu a învățat să trăiască o fericire dincolo de înțelegerea noastră.

A studiat și a citit mult în această perioadă, concentrându-se mai ales asupra Sfintei Scripturi. Printre cărțile care l-au ajutat în formarea sa au fost Patericul, Viețile Sfinților, dar și lucrările Sfinților Părinți precum Sfântul Ioan Gură de Aur, Sfântul Vasile cel Mare, Sfântul Grigorie Palama, Sfântul Efrem și alții. A început să se roage mult, să se întoarcă spre sine însuși și să caute să înțeleagă rușinul suferinței.

Între scrisorile sale care descriu cel mai bine traiul de la Aiud și frământările lui sufletești, se numără cea datată 29 ianuarie 1946.

"E îndeajuns să vă gândiți că am trăit aproape trei ani, zi de zi, încuiat toată ziua într-o celulă, înconjurat de patru ziduri, singur, cu o singură deschizătură, geamul, și acela cu gratii. Ei bine, prin acea deschizătură, geamul, privirea mea nu se putea îndrepta decât într-o singură direcție: sus, spre cer. În această îndelungată perioadă, în care la plimbare nu puseam merge decât o oră și jumătate pe zi, n-am făcut nimic altceva decât să mă rog, să meditez și să citeșc. Rareori am putut vorbi cu cineva. Condițiile de viață materială în care am trăit

au fost dintre cele mai grele. (...)

După mult zbucium, după multă durere trăită, pa-harul suferințelor mi se umpluse, a venit o zi sfântă, în iunie 1943, când am căzut în genunchi, cu fruntea plecată în pământ și înima zdrobită, într-un hohot de plâns. Câteva ore în sir, cu toată stăruința sufletului, îl rugam pe Dumnezeu să-mi dăruiască lumină. La acea dată, îmi pierdusem toată încrederea în oameni. Sufeream într-un chip îngrozitor.

Îmi dădeam perfect de bine seama că mă găseam întru adevăr. Pentru ce dar sufeream? Din tot sufletul meu plin de elan, rămasese întreagă Iubirea. și-mi pierdusem încrederea în sinceritatea omului, în bunătatea lui, dar iubeam. Nimici nu mă înțelegea. În plânsetul meu prelung, revărsat în valuri de lacrimi, am început să bat mătăni. și deodată... O minune! Ce mare ești Tu, Domine! Mi-am văzut tot sufletul plin de păcate, rădăcina tuturor păcatelor omenești am găsit-o în mine... Vai, atâta păcate... și ochiul sufletului meu, împietrit de mândrie nu le vedea. (...)

O pace adâncă, un val sublim de lumină și dragoste mi s-a așezat în inimă! M-am dus la fințele care știam că mă iubesc cel mai mult și la cei care mă urau și care greșiseră cel mai mult față de mine și le-am mărturisit

Respondești: «Sunt cel mai păcătos om. Nu merit încrederea ultimului om dintre oameni. Sunt fericit!» Toți au rămas uimiți, înmărmuriți. Unii m-au privit cu dispreț, alții m-au privit cu indiferență, alții cu iubirea pe care ei însiși nu și-o puteau explica. (...)

Niciodată nu am simțit mai mult dragostea Mântuitorului revârsându-se în inima mea mai mult ca atunci.

Într-o altă scrisoare adresată familiei mărturisește:

“Mi-am dat seama că am nesocotit acest dar. Am spus atunci: „Am greșit!”. În pământul păcatelor mele îngropasem tot ce sădise Dumnezeu mai prețios în mine. Pentru nesocotirea acestui dar sfânt, iubirea, mă simt răspunzător de toate păcatele semenilor mei, din toate timpurile și locurile.

Dar sunt un om fericit, cel mai fericit om! Simt dragostea lui Dumnezeu la tot pasul, ocrotirea și grija Lui pentru mine. Vreau să nu mai trăiesc pentru mine, ci să trăiesc pentru iubire, să contribui la fericirea tuturor, cu darul lui Dumnezeu. Prin mântuirea semenilor mei să-mi mântuiesc propriul meu suflet. Ah! Cât sunt de fericit! Cum poate trăi omul, această ființă micuță, atâtă fericire? Viața omului e un dar neprețuit, e o minune

ÎNDREPTAR LA SPOVEDANIE

și eu mă străduiesc să devin prunc la suflet. După mii de suferințe, am realizat cea mai frumoasă prietenie din viața mea. Vom trăi toată viața unul pentru altul, împărate Ceresc!”

Despre spovedanie, Valeriu Gafencu spunea:

“Numai decât să vă spovediți și împărtășiți. Să faceți o spovedanie cât mai serioasă și mai adâncă. Să luați hotărârea de a vă lepăda de păcate, să duceți lupta cu răul inimii voastre înclinate a-i judeca și condamna pe alții pentru faptele lor, când noi însine săvârşim aceleași păcate. Vă rog foarte mult, grijiți-vă de suflet.

Viața e un dar de la Dumnezeu și noi trebuie să stim a o trăi în chipul cel mai vrednic. Să ne curățăm de păcate, care ne urmăresc la tot pasul, să fim cu iubire față de semenii noștri, să ajutăm, să răspundem la rău prin bine și la ură prin dragoste, să ne mărturisim păcatele și să luăm temeinic hotărârea de a nu le mai săvârși.

Atâtă timp cât Dumnezeu veghează asupra lumii, nici un rău nu va putea zdruncina fondul moral și adânc creștin al sufletelor curate și însuflețite de dragoste nemărginită pentru adevăr și aproapele. Suferința, oricât de grea ne-ar fi ea, nu-și are alt sens decât purificarea interioară a sufletului dornic de mântuire și pregătirea acelui ce, cu toată inima, dorește să realizeze fericirea.”

Respect pătrat în anul 1948, Valeriu Gafencu este transferat, alături de alți studenți, la penitenciarul din Pitești, unde rămâne până la sfârșitul lui decembrie 1949, fără a trece însă prin „reeducare”. Aici a dobândit boli precum reumatism, TBC pulmonar, osos și ganglionar.

Din cauza torturilor și regimului de bestialitate din temnițele comuniste, a fost transferat la Văcărești, iar apoi s-a decis trimiterea lui la penitenciarul sanatoriu de la Târgu Ocna, unde a și ajuns în februarie 1950, într-o stare atât de gravă încât supraviețuirea sa timp de doi ani este considerată, de către mulți, drept o minune.

Spre deosebire de regimul de exterminare din Pitești, condițiile de viață de la Târgu Ocna au fost mai blânde la început, iar asistența medicală, deși precară, era asigurată de medicul Margareta Danielaescu ajutată de deținuți medici sau studenți la Medicină, care îi vegheau pe cei mai grav bolnavi dintre ei.

În mai 1950, a sosit la Târgu Ocna grupul „reeducaților”, cu instrucțiuni de a acționa după tiparul de la Pitești, însă atmosfera creată în jurul lui Valeriu Gafencu a jucat un rol hotărâtor în opri-

rea „demascărilor”, deținuții revoltându-se în mai 1951, atunci când s-a încercat începerea bătăilor.

Valeriu Gafencu a primit la un moment dat streptomycină, medicamentul care i-ar fi putut salva viața. S-ar părea însă că el ar fi cedat-o pastorului protestant Richard Wurmbrand, un fost evreu convertit, pentru că acesta, odată ieșit din pușcărie, să aducă la cunoștință celor din Occident tratamentul inuman la care sunt supuși deținuții politici din România.

Fiind pe moarte, Valeriu Gafencu va sta în camera 4 a închisorii de la Târgu Ocna, alături de alți deținuți aflați în fază terminală. Seninătatea cu care își aștepta Valeriu moartea i-a înmuiat, atât pe colegii săi de suferință, cât și pe „gardienii-călăi”. Cu numeroase plăgi tuberculoase pe trup și cu hemoptizie (tușea scuipând sânge), chipul lui Valeriu emana lumină, deși de obicei această boală aduce deprimare și schimonosire a chipului.

Pe 2 februarie 1952, Valeriu Gafencu și-a rugat colegii de temniță, printre care și Nicolae Itul, să-i aducă o lumânare și o camașă albă, pe care să i le pregătească pentru ziua de 18 februarie. De asemenea, a mai cerut ca o cruciuliță, pe care se pare că